

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂDIRECTOR: **C. G. DISSESCU**PRIM-REDACTOR: **V. ATHANASOVICI**Redactori: **PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN G. MEITANI G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU**ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECAREDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: **STRADA PARIS, 20**REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU**ABONAMENTELE**se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR**Un număr: 50 bani****Un număr vechiu 1 leu****COSTUL ABONAMENTULUI**

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul posta

Cu acest număr, *Dreptul* își reia apariția întreruptă de vacanțele judecătorești.

Rugăm pe d-nii abonați rămași în urmă cu plata abonamentului să binevoiască a trimite suma datorită cât mai neîntârziat.

SUMAR*Ce valoare au tractatele?* de d-l C. G. Dissescu.**JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.** — *Curtea de ap. l din Iași, secțiunea II: Moștenitorii defunctului Chefneux cu Elena Pastia. Deschiderea anului judecătoresc 1914—1915.**Buletinul publicațiilor judiciare.***CE VALOARE AU TRACTATELE ?****Răpirea Bucovinei. — Staatsnotrecht (Dreptul de necesitate al Statului).**

Au vreo valoare tractatele internaționale, sau sunt ele un simplu cuvânt ?

Chestiunea pare oșioasă. Tractatul este între State ceea ce este convenția între particulari. Este principalul izvor de drept și al Dreptului internațional. A pune la îndoială puterea unui tractat, sau a-l nega, este a tăgădui existența Dreptului internațional. Aceasta nu se poate, căci dreptul ginților există cel puțin în stare de pace, în afară de orice convenție, cum există un drept al Omului în afară și înainte de orice lege. În starea Naturii, unde forța domină, există Echilibrul. Și este o necesitate echilibrul, căci în altfel s'ar distruge forțele una pe alta. Tot asemenea și în starea socială a indivizilor și a Statelor există un raport de drept, un echilibru fără de care s'ar distruge viața socială cum se distruge în timp de război. Și cu toate acestea în știința dreptului, de pe catedră cași la tribuna parlamentelor sau în cabinetele șefilor de stat se afirmă „dreptul violării unui tractat”.

Ce să credem ? Ce să credem în aceste timpuri groaznice și nemai pomenite când statele beligerante se acuză reciproc de violarea dreptului internațional, a convențiilor chiar pentru respectul datoriilor de umanitate ? Anglia, Belgia și Franța impută Germaniei, semnatară a tractatului din 1831, care asigură neutralitatea și integritatea teritoriului Belgiei, călcarea acestui tractat prin faptul invaziunii în Belgia ; Serbia impută Austriei atrocități groaznice ; Austria Serbiei ; Germania statelor aliate ; chiar orașului Louvain distrus îi impută o apărare excesivă, frauduloasă, prin surprindere și pândire, cu călcarea regulilor dreptului internațional.

Mai eri Germania și Austria denunțase lumii isgonirea reprezentanților lor diplomatici din Egipt, țară declarată neutră după însăși propunerea Engliterei.

Chestiunea formulată nu se pune numai în aceste timpuri anormale prin sălbătecia și oroarea ce o inspiră o politică de nebunie criminală. Ea se pune și în doctrină, de publiciștii erudiți, în liniștea cabinetelor de studiu.

* * *

Când ne punem întrebarea care este valoarea tractatelor internaționale, este bine înțeles că înțelegem a discuta valoarea acelor tractate care îndeplinesc condițiunile de validitate intrinsece (consimțământul, obiectul, capacitatea) și extrinsece (forma). Căci dacă tractatul în sine este isbit de nulitate, nu se mai poate discuta chestiunea întinderii efectelor lui. Așa, spre pildă, tractatul din 7 Mai 1775 prin care Turcia cedează Austriei Bucovina, nu numai că nu este opozabil României fiind *res inter alios*, lucru petrecut între persoane străine de Moldova, dar este în sine

isbit de nulitate, căci Turcia prin tratatul din 21 Iulie 1774 dela Kuciuc-Kainardji, nu obținuse un drept de proprietate asupra Principatelor. Ea reluă vechea ei suzeranitate cu respectul protectoratului rusesc asupra Principatelor. Dacă un război ar fi avut loc între Austria și Turcia, poate că pe temeiul forței armelor, Austria ar fi putut pretinde un drept. Dar nu astfel s'au petrecut lucrurile: pe căi diplomatice piezișe și dolosive s'a făcut fără voia noastră cesiunea unei părți din teritoriul Moldovei, stat mi-suveran, care avea organizația sa, cu domnitorul său Grigore Ghica.

În adevăr, motivele formulate de Austria pentru justificarea ocupațiunii militare sunt pretexte inventate: interes strategic, necesitatea comunicării Galiției cu Transilvania, împedirea deserțiunii soldaților. Cu toate explicațiile cerute de Prusia și Rusia, Turcia, lipsită de aliați, a cedat. Iar Domnitorul Grigore Ghica, pentru că a protestat și povățuit pe locuitori să nu presteze jurământul de fidelitate, a fost decapitat.

În teritoriul răpit, care fusese altădată capitala Domnilor Moldovei și avea mormintele eroilor săi, ocupația de fapt s'a făcut peste limitele fixate în actul de cesiune, ceea ce s'a obținut prin mituirea delegatului turc la executarea actului.

La protestul Domnitorului Grigore Ghica, că Austria să-și retragă trupele din țara Moldovei, de oarece legea dreptății și a cinstei cere încetarea ocupațiunii nedrepte și hoțită, guvernul imperial a răspuns că, dacă lui Ghica nu-i place, atunci să poftască și să arunce el afară trupele austriace din țara Moldovei.

Dar nulitatea tratatului din 1775 ca și desființarea tratatelor obținute prin violență, valabile în sine, se poate opune oricând¹⁾ pe cale principală sau de intervenție și la cea dintâiu ocazie 2). Procedura diplomației este mai expeditivă și mai sumară decât procedura judecătorească. Ea nu se încurcă între drept, motiv, mobil și pretext. Recurge la unul sau la altul după cum îi convine la moment. Astfel Austro-Ungaria, care n'a luat parte la războiul turco-ruso-român din 1877—1878, a profitat de acest război și a luat o bucată din imperiul otoman. Sub pretext de a preveni luptele dintre creștini și Musulmani, a ocupat în timpul războiului provinciile otomane, Bosnia și Herzegovina. Congresul dela Berlin, cu toată opunerea justificată a diplomaților turci, după propunerea și insistența lui Bismarck, a hotărât că aceste provincii să fie ocupate și administrate de Austro-Ungaria căreia i s'a recunoscut și dreptul de a pune garnizoane în Sângiacul Novi-Bazar, asigurându-i-se astfel drumul spre Salonic. Dacă pretextele pot triumfa în congrese, pen-

truce n'ar triumfa Dreptul însoțit și de o ocupație militară?

Că noi am avut drepturi istorice asupra Bucovinei necontestate de fapt, aceasta reese chiar dintr'un act de Stat al imperiului austriac.

Diploma împărătească din 9 Decembrie 1862 recunoaște ducatul Bucovinei dreptul de a avea marca ducală cu culorile *măestre* (galben, roșu și albastru) și cu capul de bou.

În preambulul său recunoaște că „țara aceasta, Bucovina, ca parte din Dacia veche, se numără sub stăpânirea Domnilor Moldovei la așa numita Țară de Jos și că se numea pe atunci *Arboroassa*, după aceea *Plonina*. Că s'a numit Bucovina (nume leșesc) după pădurea de fagi dintre Cernăuți și Visnitz“.

Aceste păduri azi nu mai există, iar la hotarele cu România s'au format sate rutene.

* * *

Pentru considerațiile arătate, chestiunea noastră nu se poate pune nici pentru tratatele secrete. Un tratat secret nu poate fi un izvor de drept. El n'are un caracter obligator, căci secretul este incompatibil cu natura acțiunilor durabile. Secretul arată intenția contractanților de a face o convenție restrânsă ca durată și întindere, fără a crea o regulă durabilă și generală. Dacă însă tratatul secret n'are o obligație legală, nu va să zică că este lipsit de orice valoare. Moralmente, după împrejurările în care a fost făcut, el poate să oblige guvernul care l-a făcut, chiar Statul, nu însă pe cetățeni în parte.

* * *

Revenim acum la întrebarea formulată mai sus: tratatul valid în sine are el o valoare obligatorie pentru semnatori?

Romanii îl considerau ca ceva sfânt, ceva mai puternic decât contractul a două persoane. Insuși cuvântul *foedus* în legătură cu cuvântul *fides* (credință), dovedește sanctitatea cu care trebuie executat. Porsenna a rămas legendar pentru că n'a executat cu bună credință tratatul ce încheiase cu Roma.

Țimpurile noastre sunt mai sceptice. Ce vedem de când s'a început războiul actual este înspăimântător. Bine că auzirăm înălțătoarele cuvinte ale lui Asquith proclamând dreptul la viață al statelor mici, cuvinte care onorează nu numai țara în numele căreia a vorbit, dar întreaga umanitate, pe când alții dezonorează triumful armelor prin atrocitățile ce comit.

* * *

1) Geffcken sur Heffter, § 85, nota 1.

2) Ce apropiere între acele evenimente și cele de azi.

Astfel, după ce se formulează regula de drept a sfințeniei unui tractat, încep o serie de excepțiuni care o desființează. Heffter ne spune că un tractat cade din momentul ce este în contradicție cu buna stare a popoului. Bluntschli asemenea afirmă că Statul are dreptul să se deslege singur de tractatul care împiedică existența și dezvoltarea lui, căci dreptul convențional dispare în fața dreptului primordial și inalienabil de a trăi. Fidelitatea datorită unui tractat nu poate fi împinsă până la sinucidere. *Nemo ultra posse tenetur*. Aceasta este și părerea ministrului nostru de finanțe, d-l Costinescu.

Zörn, un alt scriitor german, este în aceeași notă, dar mai slăbită. Tractatul este o parte a elementului moral care leagă statele. N'are însă nici o valoare juridică.

Bismarck în memoriile sale s'a pronunțat pentru respectul tractatului, însă el cere o condiție care îl desființează când vrei. Această condiție este faimoasa *clausula stantibus sic rebus*, sau *rebus mutatis*. Da, tractatul stă în picioare cât timp situația nu s'a schimbat. Dar această fixitate este aproape imposibilă și nepotrivită cu natura schimbăcioasă a omului și a evenimentelor.

O altă doctrină germană propune o distincție: tractatele regulat făcute și publicate obligă pe cetățeni, pe supușii statelor contractante, nu obligă însă pe statele semnatare, căci statele fiind suverane, ele nu se pot lega, nu-și pot înstrăina libertatea lor de acțiune.

Aceste diferite păreri sunt în contradicție unele cu altele? Care este mai întemeiată? În definitiv, un tractat are el sau nu o valoare? Frideric de Gentz spunea cu mult spirit într'o scrisoare a lui: „Știu bine că tractatele de garanție pe hârtie sunt slabe mijloace de apărare, cu toate acestea nu trebuiesc neglijate, căci ele dau acelor care vor să-și îndeplinească datoria un mijloc legal de a acționa când circumstanțele îi chiamă”.

Așa să fie? Unde este adevărul? Eu nu văd nici o contradicție între părerile mai sus arătate. Totul depinde de punctul de vedere din care te pui.

Tractatul este și nu este obligator. În drept, tractatul ca orice convenție valabilă, este obligator, indiferent de intensitatea sancțiunii de care putem dispune. Obligația este una, și neîndeplinirea ei este alta. A nega forța obligatorie a tractatului, este a nega Dreptul, a ne pune continuu în stare de război și anarhie, ceea ce nu se poate, căci ajungem la supresiunea noastră. Societatea însă nu trăește numai sub regimul *Dreptului*; ea este mai cu seamă în mișcările ei, sub regimul *Politicii*. Dar pentru politică dreptul este o normă de care politica adeseori se emancipează. Ei bine, din punctul de vedere politic, tractatul nu este obligator.

De regulile Dreptului și chiar ale Moralei se leapădă militanții politici de multe ori în interesul partidului, cum se leapădă și guvernele câte o dată în interesul Statului. Politica are ca principal mobil și motor *necesitatea*, interesul momentului, libertatea de acțiune, salvagardarea interesului general. *Salus rei publicae suprema lex esto*.

Romanii cu geniul lor juridic, dar mai cu seamă politic, au simțit aceasta, au văzut distanța care separă dreptul de politică, și au înființat Dictatura care este negația stărei de drept normală.

Doctrina germană voind să armonizeze Dreptul cu Politica a creat un drept special, excepțional, numit *Staatsnotrecht*, adică dreptul născut din necesitate (*Not*). Statul este o persoană morală așa de înaltă încât necesitatea conservățiunii, prima datorie a guvernului, poate să autorize o violațiune reală a dreptului și a ordinii stabilite.

Cancelarul Germaniei, Bethmann Holweg a pus formula drastică acum de curând: Necesitatea nu cunoaște legi (*Not kennt kein Gesetz*).

O aplicațiune a acestei doctrine am văzut-o de curând când Statul german pentru a asigura execuția planului de bătae al statului său major a călcat tractatul din 1831 prin care se obligase a garanta neutralitatea și integritatea teritoriului belgian, precum și dispozițiile convențiunii dela Haga pînă la neutralitate.

Cea mai puternică organizație militară este aceea a Germaniei. Statul major, în fixarea strategiei sale, nu se ocupă de tractate și de regulile de drept. Aceasta, zice dânsul, este treaba oamenilor politici, a guvernului.

Guvernul, la rândul său, pentru a asigura triumful apărării naționale, pentru a satisface o necesitate de Stat, stabilită de corpul tehnic militar, nu se oprește înaintea unei bucațele de hârtie pe care stă scris un tractat sau o regulă de drept.

Necesitatea face legea, ordinea de drept este înlocuită prin ordinea de fapt din care va naște un nou drept.

O asemenea doctrină este doctrina Rațiunii de Stat, legitimarea brutală a faptelor împlinite. O putem admite? Nu o admitem, refuzăm de a o discuta chiar, dar din nenorocire ea se impune, cum se impune și omorul necesității de legitimă apărare. Nu ni se poate însă cere supunerea la legea Necesității decât dacă ea este justă, cu alte cuvinte trebuie ca pericolul să fie iminent, inevitabil, și o altă cale de apărare a noastră să nu fie posibilă. **C. G. Dissescu.**

P. S.—După semnarea acestui studiu, citesc în ziare telegrame care ne auunță că imperiul otoman a declarat desființate tractatele care au stipulat regimul capitulațiunilor între statele europene și Turcia. Chestiunea aceasta preocupă pe Sublima Poartă de mult. În 1906, când eram în misiune la Constantinopol, în chestia Vacufurilor, guvernul otoman a propus rezolvarea prin bună înțelegere. Noi am refuzat-o atunci. Vom vedea azi dacă statele europene contractante vor primi decretul M. S. Sultanului.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 20 Februarie 1914

Președinția d-lui Gh. Sturdza, președinte.

Moștenitorii defunctului Chefneux cu Elena Pastia

OFERTE REALE. — FORMALITĂȚI. — CREDITOR. — REFUZ DE A PRIMI PLATA. — ART. 1115 C. CIVIL ȘI 604 PR. CIVILĂ.

MANDAT. — MANDATAR. — INEXISTENȚA MANDATULUI. — NECUNOȘTINȚĂ. — CONTRACTĂRI CU TERȚII DE BUNĂ CREDINȚĂ. — ART. 1157 ȘI 1158 C. CIVIL.

OFERTE REALE. — FACEREA LOR LA PORTĂREI. — VALIDITATE. — ART. 1115 AL. 6 ȘI ART. 605 ȘI 606 PR. CIVILĂ.

OFERTE REALE. — CONSEMNAȚIUNE. — SUMA CONSEMNAȚĂ. — POPRIRI. — NEOPERĂRI. — VALIDAREA OFERTEI. — ARE. 1114 § 2 C. CIV.

1° Cu toate că oferta reală ca să fie valabilă trebuie făcută în conformitate cu dispozițiunile art. 1115 c. civil, astfel cum a fost modificat prin dispozițiunile art. 604 și urm. din procedura civilă, totuși lipsa acestor formalități nu este de natură a invalida oferta, în caz când se constată că creditorul a refuzat a primi suma cu rea credință și în scopul de a putea continua vânzarea.

2° Atât timp cât mandatarul nu cunoștea existența cauzei care desființa mandatul, toate actele făcute în numele mandatarului precum și contractările făcute cu cei de al treilea de bună credință sunt valabile.

3° Cu toate că potrivit art. 1115 c. civil pentru ca oferta reală de plată să fie valabilă trebuie făcută la locul ales în convenție pentru plată sau în lipsă de asemenea arătări la domiciliul creditorului, totuși în urma noilor dispozițiuni din procedura civilă ale art. 605 și 606, ofertele sunt valabile dacă sunt făcute la corpul portăreilor.

4° Ofertele reale urmate de consemnațiune liberând pe debitor, și în ceea ce-l privește ținând loc de plată, dacă plata e valabilă făcută, rămân în rizicul-pericolul creditorului, astfel că poprirea făcută posterior consemnării sumei este inoperantă, creditorii debitorului neavând dreptul de a retrage oferta, acest drept aparținând numai personal debitorului ofertant, și nu poate fi exercitat de creditorii săi, astfel că existența unor asemenea popriri nu poate împiedica validarea ofertei.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de moștenitorii defunctului Eugen Chefneux și anume: Ecaterina Chefneux, tutrice legală a minorilor săi fii Adrian, Sofie

și Mitică Chefneux, Marieta Arabu, cu consimțământul soțului ei Nicu Arabu, Emil Chefneux, Robert Chefneux și Basile Chefneux, reprezentați prin procuratorul lor d-l avocatură Osvald G. Racoviță, în contra sentinței tribunalului de Iași, secția II, cu No. 49 din 7 Februarie 1913, prin care se admite cererea făcută de Elena Pastia prin petițiunea înregistrată la No. 6642 din 1 Iulie 1912, și se validează oferta de plată cu data 17 Mai 1912 făcută de Elena Pastia erezilor defunctului Eugen Chefneux, pentru plata sumei de 4884 lei 21 bani, validare opozabilă lui Norbert Grossman și Ițic Forst, introduși în cauză prin intervenție forțată de către erezii Chefneux prin petițiunea înregistrată la No. 11638 din 27 Septembrie 1912, obligându-i în același timp tribunalul să plătească reclamantei Elena Pastia suma de 200 lei chelueli de judecată.

Având în vedere că apelanții prin dezvoltările orale făcute înaintea Curței au susținut apelul pentru următoarele motive: că oferta a cărei validare se cere este nulă, nefiind făcută tuturor erezilor Chefneux, de oarece Basil Chefneux în momentul când s'a făcut oferta nu putea fi reprezentat de mama sa ca tutoare, căci devenise major de mai înainte; că ofertanta, debitoarea lor Elena Pastia pe lângă că n'a oferit real suma de 9958 lei 71 bani constatată de Curtea de Apel Iași, secțiunea I, prin decizia 106/910, apoi n'a oferit-o în aur, napoleoni, cum prevede actele ipotecare de creanță înscrise la Tribunalul Iași, secțiunea III sub No. 507/98 și 389/99 pe baza cărora s'a făcut urmărirea și nu a oferit și procentele de 9% convenționale prevăzute în acele obligațiuni, procente care trebuie să curgă și pentru suma de 9958 lei 71 bani, restul ce a mai rămas de plată în urma vânzărilor celor două moșii ipotocate; că oferta nu s'a făcut la domiciliul ales pentru executarea convențiunei, adică strada Sărărie No. 40 și nici la domiciliul erezilor; că această sumă neoferită, deși nu e completă, nu mai aparține debitoarei lor, căci în urma refuzului apelanților de a o primi, ea este gajul debitorilor din care doi: Norbert Grossman și Ițic Forst, au și făcut poprirea ei,

Având în vedere că Elena Pastia printr'o notificație făcută prin Portăreii tribunalului Iași la 17 Mai 1912 a invitat pe moștenitorii Chefneux să se prezinte la corpul portăreilor în ziua de 19 Mai 1912

ora 1 p. m. pentru a-și primi suma de 4884 lei 21 bani ce li se datorește; că la ziua indicată în notificare s'au și prezentat la portărei Robert Chefneux și Osvald Racoviță, avocat, în calitate de procurator al celorlalți moștenitori și au declarat că nu pot primi oferta, pentru motivul că creanța lor e mult mai mare ca suma oferită de Elena Pastia. În urma acestui refuz făcut de toți moștenitorii majori și minori prin tutricea lor legală Elena Pastia la 22 Mai 1912, a depus la corpul de portărei recipisa administrației financiare Iași No.2769/912 pe suma de 5017 lei 50 bani la dispoziția creditorilor săi.

Considerând că Basile Chefneux în adevăr a devenit major la 2 Martie 1912, adică două luni și câteva zile înainte de notificarea făcută mamei sale, tutricea legală ce-l reprezentase în minoritate, însă dovada legală nu s'a făcut de cât înaintea Curței; că, dacă chiar s'ar admite că din această cauză oferta pentru partea sa ereditară a datoriei, care pentru moștenitori e divizibilă, ar urma să fie invalidată în ce privește partea sa din creanță, însă fiind constatată că nici mama sa tutricea legală, nici avocatul tutricei și celorlalți moștenitori care au reprezentat pe minori nu știau nici ei că pupilul și clientul devenise major, ci au continuat să-l reprezinte la ofertă, prezentându-se și în numele lui la Corpul portăreilor; că tocmai înaintea Curței au putut dovedi legalmente că numai Basile devenise major, și citat personal înaintea Tribunalului s'a prezentat de mai multe ori și a luat cunoștință că partea sa din creanță era depusă de către debitoarea Elena Pastia și totuși ca să nu primească suma și să se invalideze oferta pentru a putea urmări imobilul pus în vânzare a debitoarei sale, a invocat în cele din urmă nulitatea ofertei ca nefiind făcută lui care era major, ci tutricei care nu-l mai reprezenta.

Că, astfel fiind, în drept oferta reală ca să fie valabilă trebuie făcută în conformitate cu art. 1115 c. civ., astfel cum a fost modificat prin dispozițiunile art. 604 și urm. din procedura civilă, formalitate care este făcută în scopul de a se curma incertitudinea dacă creditorul unei sume a refuzat or nu a primi suma, ori dacă este cert că creditorul a refuzat suma — această lipsă de formalitate, nu este de natură a invalida oferta, că dacă creditorul nu și-a manifestat în nici un mod intenția sa de a-și primi suma ce i se

datora, ci din contră a luptat cât a putut ca să nu o primească, refuzând cu rea credință în scop de a putea să continue cu vânzarea, atunci oferta e valabilă. Or, în speță, Basil Chefneux care a putut fi minor în momentul ofertei, însă în urmă a văzut că suma ce i se cuvine era depusă, căci s'a prezentat în atâtea rânduri la Tribunal citat personal și a luptat să nu primească partea sa din creanța depusă de debitoare, ca să poată vinde averea debitoarei, nu mai poate invoca nevalabilitatea ofertei în ceea ce-l privește. Dar, în afară de aceasta, tutricea lucrând în numele minorului său fiu Basile, ca mandatar legal cu ocaziunea ofertei reale făcută de debitoarea Elena Pastia, adică prezentându-se în urma somațiunii de a primi suma în localul portăreilor, neștiind că fiul său era devenit major, probă fiind că nu s'a putut dovedi incapacitatea lui decât înaintea Curței, tot ce mandatarul a făcut în numele mandantului atât timp cât nu cunoștea existența cauzei care desființa mandatul, este valid conform art. 1557 c. civ. și toate contractările mandatarului, în speță cel legal, cu cei de al 3-lea de bună credință, cum era debitoarea Elena Pastia, sunt valide conform art. 1558 c. civ.; prin urmare obiecțiunea făcută înaintea Curței de Basile Chefneux este nefundată și cată a se respinge.

Considerând, în ce privește motivul că tutulor ereditarelor nu s'a făcut oferta reală la domiciliul lor, fie chiar cel ales pentru urmărire, în strada Sărărie No.40, așa cum prevede art. 1115 c. civ., el este nefondat, căci conform noilor dispozițiuni din procedura civilă ale art. 605, 606, art 1115 c. civ. alin. 6 este desființat. Astfel ofertele reale de plată nu mai trebuiesc să fie făcute la locul invocat în convenție pentru plată sau în lipsă la domiciliul creditorului, ele pot fi făcute la Portărei, și asemenea ofertă este valabilă. Că, în orice caz, se constată că Robert Chefneux personal și Oswald G. Racovița, avocat și procurator al D-nei Ecaterina Chefneux, personal și ca tutrice a minorilor săi fii, cât și ca procuratoare a celorlalți succesori majori, la 19 Mai 1912 s'au prezentat în urma notificărilor făcute la domiciliul ales de ei în Iași pentru executarea urmăririi pentru restul acela de bani ce se oferea acum de debitoare și prin petiția scrisă și subscrișă de ei înreg. la No. 1624/913, în loc să primească oferta, declară «nu putem ac-

cepta suma ce ni se oferă de D-na Pastia», de oarece creanța este mult mai mare, după cum se poate vedea din dosarul urmăririi caselor debitoarei din str. Lăpușneanu No. 42, ceea ce va să zică că au consimțit în mod tacit la validitatea ofertei astfel cum li s'a făcut, având certitudinea că banii sunt depuși, și deci și acest motiv de nevaliditatea ofertei este nefondat.

Considerând, în ce privește motivul invocat de apelanți, că suma oferită de 5017 lei 50 bani, depusă la Cassa de consemnațiuni cu recipisa No. 2769/912 conform art. 606 pr. civ. iar recipisa depusă la Portărei, nu este oferită în aur și nu cuprinde toată suma datorită, urmând a se calcula la ea dobânzile conform actelor ipotecare.

Că se constată din decizia Curței de apel din Iași secția I No. 106/910 că s'a lichidat creanța moștenitorilor Chefneux, că datoria Elenei Pastia rămasă după vânzarea a două moșii prin actele de ipotecă investite cu formula executorie este numai de 9958 lei 71 bani; ca din această sumă posterior deciziunii curței, erezii creditorii au primit 4817 lei 50 bani, că din suma de 9958 lei 71 bani urmează a se scădea 250 lei cheltueli de judecată, astfel că suma pe care o datorește este de 4891 lei 21 bani, pentru care s'a făcut oferta reală a cărei validare se cere.

Având în vedere că moștenitorii Chefneux recunosc că au primit 4100 lei, susțin însă că creanța lor întrece suma de 14000 lei, de oarece deciziunea Curței de apel se referă numai la capital, nu și la procentele convenționale din titlurile ipotecare de 9%, fără să precizeze în ce mod calculează suma de «mai mult de 14000 lei». Ori, din deciziunea Curței No. 106 din 1910, care formează lucru judecat în ce privește datoria rămasă în regularea întregii creanțe de către Elena Pastia, rezultă că moștenitorii Chefneux au cerut a li se acorda procente convenționale dela data depunerii prețului; Curtea însă statuând asupra apelului Elenei Pastia, a stabilit că aceasta datorește sumă de 9958 lei 71 bani, fără nici un fel de rezervă în ce privește cererea moștenitorilor Chefneux de a li se pune în socoteală și procentele, încât dacă moștenitorii Chefneux cărora li s'a stabilit datoria la 9958 lei 71 bani, ar crede că aci nu intră și procentele ce le-au cerut și cari au făcut obiectul de discuție înaintea Curței, n'au altă cale decât a revizuirii, conform art. 288 alin. 4 din pr. civ., încât și din acest punct de vedere constatându-se că Elena Pastia a depus suma întreagă pe care o datorește conform suszisei deciziuni a Curței, oferta sa cată a se valida.

În ce privește că oferta trebuia să fie făcută în aur conform creanțelor ipotecare No. 507 din 1898 și 399 din 1899 făcute de debitoarea către Henry Teillard, cesionate în urmă lui Eugen Chefneux, Curtea, prin suszisa deciziune nu prevede că suma de 9958 lei 71 bani trebuie plătită în aur; afară de aceasta atât plățile făcute din vânzarea moșiilor debitoarei Elena Pastia cât și suma de 4100 lei primită de Robert Chefneux, unul din moștenitori, după cum se constată din certificatul Cassei de depuneri și consemnațiuni No. 81554 din 1911 aflat la dosar, nu este făcută în aur și ei au primit și această plată în moneda în curs a țării, încât au renunțat în mod ta-

cit la plata sumei datoită în aur cum se stipula cu primul creditor Henry Teillard din Paris.

În ce privește motivul invocat de moștenitori, că pe cât timp exista popiri făcute de Ițic Farșt și Norbert Grosman în calitate de creditori, apoi oferta nu poate fi valabilă, căci suma aceasta fiind poprită în urma refuzului lor de a o primi dela Elena Pastia, ei nu o mai pot ridica; că pentru ca să le fie și lor opozabilă sentința de validare, moștenitorii au chemat înaintea tribunalului pe numiții creditorii popritori pe cale de intervenție forțată, care le-a fost admisă, susținând și intervenienta ca și moștenitorii azi înaintea Curței că suma poprită urmează a se valida în favorul creditorilor popritori pe temeiul art. 1118 c. civ., după care debitorul până când consemnațiunea nu s'a primit de creditor, poate să și ia suma înapoi, caz în care codebitorii sau fidejursorii nu sunt liberați, și deci să se respingă validarea ofertei.

Ori, este nefondată această cerere pentru motivul că conform art. 1114 § 2 c. civ. ofertele reale urmate de consemnațiune, liberează pe debitor și ele în privința-i țin loc de plată dacă sunt valabil făcute și suma consemnată în acest mod este în rizico-pericolul creditorului, deci rezultă că poprirea făcută posterior consemnării sumei, din momentul ce consemnarea liberează pe debitor, este inoperantă, creditorii debitorului neavând dreptul de a retrage oferta, drept personal al debitorului-ofertant și care nu poate fi exercitat de creditorii săi. Deci existența popririlor nu poate împiedica validarea ofertei, cu atât mai mult cu cât acei ce au înființat popririle — scumpe creditorilor Chefneux — ca să întârzieze neprimirea datoriei ce li se oferea complect — fiind chemați în instanță pe calea intervențiunii forțate, sentința tribunalului și deciziunea Curței în caz de validare le va fi opozabilă.

Pentru aceste motive, redactate de D-l consilier C. N. Toneanu, în unire cu concluziunile d-lui procuror, respinge apelul făcut, etc.

Opiniune

Suntem de părere de a se invalida ofertele d-nei Pastia: 1) pentru că dânsa n'a oferit tot ce datora; 2) pentru că n'a oferit plata în aur, precum era obligată.

Mai întâi n'a oferit toată suma datorită. Dânsa a făcut și face calculele sale pornind dela o cifră stabilită prin decizia Curței de Iași secția I No. 106 din 1910 care sub data de 11 Noembrie 1910 constată și declară că d-na Pastia nu mai datorește moștenitorilor Chefneux decât 9858 lei 71 bani. Amintim aci că anterior acestei deciziuni, d-na Pastia datorea moștenitorilor Chefneux pe baza a două obligațiuni ipotecare din 1898 și 1899 o sumă de 40000 lei, capital, plus procente de 9% dela data primei obligațiuni, și o altă sumă de 6000 lei tot capital iarăș cu procentele ei 9% dela data celei de a doua obligațiuni; că moștenitorii Chefneux neprimind plata la termen, scoase în vânzare imobilele ce le fusese ipotecate, că în fine prețul adjudecării nu fusese suficient pentru acoperirea în total a creanței lor, capital și procente, și că din această cauză se născuse între dânsii și d-na Pastia un conflict și un proces la închiderea tabloului

de distribuire. Contestațiunea a fost dusă mai întâi înaintea tribunalului Iași secția III care prin hotărârea sa No. 39 din 3 Martie 1910 arată clar și precis că făcându-se socoteala procentelor datorite după obligații până la 26 Iunie 1902, data ordonanței de adjudecare, și socotindu-se pe de altă parte plățile făcute din prețul adjudecării atât în achitarea acestor procente cât și în comptul capitalului, frații Chefneux mai au de primit asupra creanței lor și d-na Pastia mai are de plătit o sumă de 12753 lei 32 bani. D-na Pastia declarând apel, Curtea secția I procede la verificarea calculelor făcute de prima instanță și constată ca și tribunalul că procentele au fost achitate din prețul adjudecării până la 26 Iunie 1902, nimic mai mult; că însă asupra capitalului și în comptul lui trebuie socotit că s'a achitat o sumă mai mare decât spusese tribunalul, încât d-na Pastia rămâne datoare nu cu 12752 lei 32 bani, ci numai cu 9958 lei 71 bani. (Vezi decizia No. 106 din 11 Noembrie 1910). Hotărârea tribunalului precum și a Curței sunt categorice — nu s'a decis că d-na Pastia nemai având pe viitor de plătit decât 9958 lei, acest capital va fi fără dobândă; nu s'au transformat obligațiile primitive, nu s'a novat nimic, ci judecata făcând o lichidare, a cercetat cât se plătise asupra obligațiunilor ipotecare dela 98 și 99, câte procente; și a constatat că procentele fusese achitate până la 26 Iunie 1902 și că la aceeași dată din capital mai rămăsese de achitat 9958 lei.

Prin urmare, fără cuvânt pretinde azi d-na Pastia că în urma deciziunii Curței a fost scutită de a mai plăti vre-o dobândă la suma de 9958 lei și că ofertele sale, care au luat de bază numai această sumă, sunt prea suficiente.

Dar se mai obiectează că din decizia No. 106/910 se constată că curtea a fost solicitată expres de avocații fraților Chefneux să declare că suma de 9958 lei va purta dobânda de 9% pe an prevăzută în titlurile originale și că, cu toată această cerere formală, judecătorii au tăcut; deci ar fi lucru judecat în favoarea d-nei Pastia că nu mai datorește dobândă, în ori ce caz succesorii Chefneux n'ar avea de cât calea revizuirii pentru a îndrepta omisiunea Curții.

Răspundem că Curtea n'a făcut nici o omisiune, procesul a fost în lichidare, nimic mai mult, și lichidarea s'a făcut complectă fără nici o omisiune, mai departe judecătorul n'avea a se preocupa de nici o altă chestiune și nu era ținut de a declara dacă suma de 9958 lei va produce pe viitor dobândă și cu câte procente, litigiul nu era asupra acestui punct, și nu se poate imputa unui judecător că nu răspunde la toate cererile și întâmpinările părților, când apare neîndoios, pre cum este în specie, că aceste cereri și întâmpinări n'au avut nimic comun cu litigiul și cu judecata procesului în cauză. Ori, cum de sigur că în asemenea caz, tăcerea judecătorului nu va putea fi interpretată nici în favoarea unei părți nici a celeilalte, și pretențiunea d-nei Pastia de a se baza pe tăcerea Curței pentru a nu mai plăti nici o dobândă la suma de 9958 lei pare cu totul inadmisibilă, cu atât mai mult cu cât în specie s'a arătat mai sus că considerentele deciziunii, unite cu faptul că judecătorii nu s'au atins întru nimic de stipulațiunile obligațiilor ipotecare, dic fatal la coreziunea

că suma de 9958 lei a rămas datorită cu procentele ei convenționale de 9% pe an.

Dar, admitând chiar că judecătorul era obligat să se pronunțe formal asupra cererei fraților Chefneux și să declare în dispozitivul său că suma de 9958 lei va fi cu procente, la care de altminterlea nici reprezentantul d-nei Pastia nu se opunea în principiu, arătând numai că procentele vor trebui să fie cele legale, nu cele convenționale de 9%.

Chiar așa fiind, dar întru cât punctul cerut și asupra căruia judecătorul a omis a se pronunța a fost un punct cu totul distinct și aparte, fără legătură cu celelalte, și pentru care soluțiunea ce s'ar da ulterior n'ar atinge în nici un punct hotărârea dată în cauză, n'ar tinde nici la îndreptarea acelor hotărâri, nici n'ar lovi în lucru judecat, credem că în această ipoteză lucru se va putea cere din nou, nu numai pe calea revizuirii, dar și prin o din nou cerere în judecată, pe cale ordinară, directă sau incidentală, după dreptul comun, calea revizuirii în acest caz special fiind mai mult o favoare, o înlesnire concedată de legiuitor, decât o procedură exclusiv de rigoare. Specia noastră intrând în această categorie, frații Chefneux ar fi putut, sau dacă sunt în termen ar putea și acum obține pe calea revizuirii ca judecata să recunoască dreptul lor la procente de 9% pentru suma de 9.958 lei, dar au fost în drept a veni și pe cale ordinară apărându-se azi în procesul acesta de validare de oferte să propună și să obțină constatarea și declararea că d-na Pastia le mai datorește și procente de 9% pe lângă capitalul de 9.958 lei lucru care se constată pe deplin din cele expuse mai sus; așa dar și dovedindu-se că oferta n'a fost făcută decât pentru parte din suma rămasă datorită, nu se poate ordona validarea ei.

Văzând că, pe lângă acestea, în convențiuni s'a stipulat că plata capitalului imprumutat se va face în aur, că asupra acestui punct judecata dela 1910, nici n'a decis nimic, nici n'a fost solicitată a se pronunța; că, prin urmare, d-na Pastia nu se poate sprijini pe nimic pentru a motiva oferta făcută de dânsa în altă monedă decât o stipulase ea singură prin convențiunile dela 1898 și 1899 rămase în ființă și azi; că, dacă sumele primite dela frații Chefneux cu ocazia urmăririi silite exercitate asupra debitoarei lor, au fost în argint sau hârtie de bancă, și tot astfel și suma de 4.100 lei plus procente ce au primit ulterior dela Cassa de depuneri, dar tot din prețul adjudecării, cauza este că în urmăririle silite adjudecării nu sunt ținute și nu pot fi ținute de a depune prețul adjudecării în aur; dar d-na Pastia n'a avut dânsa nici un motiv de a se scuti în ofertele din urmă de obligațiunea de a face plata în aur, renunțarea fraților Chefneux la acest avantaj nu este justificată cu nimic, cu atât mai mult că într'o convențiune de asemenea natură, s'ar putea ca din cauza variațiunilor de curs a monedelor la un moment dat, creditorul să consimtă a primi parte din creanța sa în argint; fără a se putea conchide de aci în mod neîndoios și fără alte elemente că a renunțat definitiv la dreptul său.

Pentru aceste motive, am fost de părere de a se invalida ofertele făcute de d-na Pastia.

Semnat: Gh. Sturdza

Deschiderea anului Judecătoresc 1914-1915

Luni 1 Septembrie, corpul judecătoresc și-a reluat activitatea sa judiciară. Curțile și Tribunalele au procedat cu formalitățile obișnuite la tragerea la sorti a judecătorilor și compuneră secțiunilor.

La Inalta Curte de Casație, secțiunile fiind permanente, au rămas compuse astfel:

Prim-președinte, d-l G. N. Bagdat.

Secțiunea I. Președinte, d-l C. R. Manolescu; consilieri, d-nii: V. Râmnicănu, Al. D. Dobriceanu, I. N. Stambulescu, Al. Alessiu, N. Procopescu, V. Bossy, Gr. Ștefănescu, C. Sărățeanu.

Secțiunea II. Președinte, vacant; consilieri, d-nii: Elef. G. Economu, I. Cercez, Gh. Stoicescu, Gr. N. Raicovici, C. Marinescu, G. V. Buzdugan, C. Nicolescu, C. G. Rătescu.

Secțiunea III. Președinte, d-l I. Duca; consilieri, d-nii: G. Fiașlen, P. Ionescu, D. G. Tăslăoanu, Th. Crivăț, A. Suci, Em. Anastasiu, Al. G. Hinna, St. Miculescu.

Parchetul Inaltei Curți. — Procuror-general, d-l Scarlat Popescu, consilier-delegat; procurori de secțiune, d-nii St. Stătescu, M. Vidrașcu, N. Zamfirescu.

Curtea de apel din București

Secțiunea I. Primul-președinte, Oscar N. Nicolescu; consilieri, d-nii: Al. Oprescu, Ar. Alexandrescu, M. Balș St. Mladoveanu, P. Hagiopol.

Secțiunea II. Președinte, d-l Fr. Papp; consilieri, d-nii: V. Antinescu, I. Coardă N. N. Săulescu, D. A. Mavrodin, Em. Miculescu.

Secțiunea III. Președinte, d-l D. Florescu; consilieri, d-nii: Aurel Procopiu, G. Mavrus, Ef. Antonescu, D. I. Maxim, I. Baștea.

Secțiunea IV. Președinte, d-l M. Gr. Ciocărdia; consilieri d-nii: M. Urlățeanu, C. Oprescu, Lazar Munteanu, N. Bădescu-Roșiori, I. Dimancea.

Parchetul general. Procuror general, d-l N. C. Schina, consilier-delegat; procurori de secțiune, d-nii Gh. Drăghici, Al. Nicolau, C. I. Protopopescu, Gr. Săvescu.

Camera de punere sub acuzare: d-l Al. Oprescu, președinte; d-nii N. N. Săulescu, Ef. Antonescu, membrii.

Tribunalul Ilfov

Secțiunea I comercială. Primul-președinte, d-l N. Algiu, judecători, d-nii Sturdza, Em. Văcăreanu, N. Cernescu, C. Tatovici, L. Ștefănescu; supleant d-l V. Rădulescu;

Secțiunea II comercială. Președinte, d-l Titu Magheru; judecători, d-nii P. Davidescu, V. Marcovici, C. C. Bossie; judecător de instrucție cab. IV, d-l Niculescu-Bolintin; supleant, d-l M. A. Dumitrescu.

Judecători-sindici, d-nii V. Marcovici, N. Cernescu și C. Tatovici.

Secțiunea de notariat. Președinte, d-l I. Ionescu-Dolj; judecători, d-nii C. H. Rosetti, C. Antoniade, Periețeanu-Buzău; supleant, d-l C. Tatușescu.

Secț. I civ. cor. Președinte, d-l Ion G. Manu; judecători, d-nii B. Cantargief, A. Rădulescu; judecător de instrucție cab. I, d-l C. Negrea, supleant d-l Gh. Popescu.

Secțiunea II civ. cor. — Președinte, d-l Gr. Fereckide; judecători, d-nii I. Slatineanu, Cernățeanu; judecător de instrucție, cab. V, d-l G. Slatineanu; supl., d-l C. Prodan.

Secțiunea III civ. cor. — Președinte, d-l N. Hiotu; judecători, d-nii N. N. Ioanid, C. Cătuneanu; judecător de instrucție, cab. II, d-l I. G. Duca; supleant, d-l I. Curtovici.

Secțiunea IV civ. cor. — Președinte, d-l I. Marinovici; judecători, d-nii N. Stănescu, Gh. Pop-Șerbănescu; judecător de instrucție, cab. III, d-l I. N. Glogoveanu; supleant, d-l St. Stanovici.

Parchetul trib. Ilfov. — Primul-procuror, d-l D. Diaconescu; procurori, d-nii Em. Cerkez, Ilescu Paul, N. Paunescu, N. Racoviceanu, C. Robescu, Oct. Leca, Al. Costin.

Curtea de Apel din Iași

Secțiunea I. Primul-Președinte, d-l Ion Burada; consilieri d-nii: Dimitrie Grigorovici, D. Antonescu, Volanșchi și Părăianu.

Secțiunea II. Președinte d-l Gh. Sturdza; consilieri d-nii: Cernătescu, Buzdugan, Zaharescu, C. Toneanu și V. Erbiceanu.

Curtea de Apel din Craiova

Secțiunea I. Prim-președinte, d-l D. Gârleșteanu; consilieri d-nii: I. Sinescu, Al. Radian, Const. Hamangiu, Petre Neațu și Anton Brăiloiu.

Secția II. Președinte, d-l Ion Mitescu; consilieri d-nii: Const. Poenaru, M. hail Măinescu, Const. Paraschivescu, Alex. Cernătescu și Dumitru Anastasiu.

Curtea de Apel din Galați

Secția I. Prim-președinte, d-l G. Tanoviceanu, consilieri d-nii: N. Dimitrescu, Corneliu Botez, G. Sărățeanu, C. Vasiliu-Dolj, Al. Procopiu și V. Bălășescu.

Secțiunea II: Președinte; d-l Vasile Tătaru; consilier d-nii: D. Istrate, I. Corjescu, Xenofon Andronescu, Alex. Peretz și Al. Patron.

BULETINUL PUBLICAȚIUNILOR JUDICIARE

Tribunalul Județului Ilfov, s ecția II com.

1914, Iulie

Noi, președintele tribunalului comercial Ilfov, s. II. Având în vedere petiția înregistrată la No. 7020 din 1914 prin care firma *Saint Frères* din București, cere a se face formalitățile prescise de lege cu privire la pierderea unui cek cu No. 48/41 al *Băncii Naționale* a României în valoare de lei 1500, ce l-a pierdut, declarându-se nul și fără tărie în mâinele oricui s'ar găsi față de posesor.

Având în vedere că petiționara cu un extras din Monitorul Oficial No. 49 din 4/17 Iulie 1914 și cu o scrisoare a agenției din Buzău, proprietatea reclamantei, dovedește atât proprietatea cekului cât și pierderea lui.

Văzând și art. 354 și 355 c. com.

Pentru aceste motive, ordonăm că oricine posedă cekul cu No. 48841 din 1914 al Băncii Naționale a României din Buzău în valoare de lei 1500 (una mie cinci sute) emis în ordinul d-lor *Saint Frères*, se va prezenta la grefa acestui tribunal în termen de 40 de zile dela publicarea acestei ordonanțe, înștiințând că în lipsa de înfățișare, el se va declara nul și fără tărie în mâinele ori cui s'ar găsi față cu posesorul lui.

Această ordonanță se va afișa și publica în Monitorul Oficial și ziarul «Minerva» și «Dreptul».

Președinte, **Marinovici**

Grefier, **Vasile N. Ionescu**